

SISEJULGEOLEKUFONDI PROJEKTI
“ISFP-20 TURVASEIRE SÜSTEEMI PROTOTÜÜP
ELUTÄHTSA TEENUSE OSUTAJATE ARVUTIVÕRKUDEST
KÜBERRÜNNAKUTE JA PAHAVARA AVASTAMISEKS”
KULUARUANDE AUDIT
TOETUSE SAAJA: „RIIGI INFOSÜSTEEMI AMET”
VASTUTAV ASUTUS: „SISEMINISTEERIUM”

LÕPPARUANNE NR:
4.1-1-2019/16

29.01.2020

SISEMINISTEERIUM

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus: auditi töörühm jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel on olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega. Siiski oleme auditi käigus teinud ühe olulise² tähelepaneku seoses riigihangete seaduse rikkumisega.

Tähelepanek 3.1 (oluline) - Toetuse saaja on rikkunud RHS'i viidates hanke tehnilises kirjelduses konkreetsele kaubamärgile lisamata viidet „või sellega samaväärne“. Mitteabikõlblik kulu 5112,36 eurot.

Kuluaruande audit on läbi viidud lähtuvalt rahvusvahelistest siseauditi standarditest.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ Auditi töörühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² Olulised on tähelepanekud: mille tulemusena ei järgita õigusaktides sätestatud nõudeid; mis omavad olulist finantsmõju; mille tõttu ei ole ressursse olulises osas kasutatud sihipäraselt; mis on süsteemse vead; sisekontrollisüsteemi puudused või mittevastavus, mis mõjutavad oluliselt määratud asutuste tööülesannete täitmist. Olulised tähelepanekud nõuavad vastutava asutuse/toetuse saaja juhtkonnalt asjakohast reageerimist ja lahendamist.

Väheolulised on tähelepanekud: mis ei oma olulist finantsmõju; mille tõttu ei ole ressursse kasutatud sihipäraselt väheolulises osas; mis ei ole süsteemse vead; mis ei ole vastavuses kehtivate õigusaktide või auditeeritava sisemiste protseduurireeglitega, kuid mis ei takista projekti eesmärgipärasest rakendamist; ja mida on oluline esile tuua hea tava kontekstis. Väheolulised tähelepanekud vajavad vastutava asutuse/toetuse saaja reageerimist ja lahendamist.

A-OSA

ÜLEVAATLIK KOKKUVÕTE

1. Auditi objekt ja auditeeritud toetus

1.1 PROJEKTI ÜLDANDMED	
1.1.1 Fond	Sisejulgeolekufond
1.1.2 Rahastamisvahend	ISF Police
1.1.3 Projekti nimetus:	Turvaseire süsteemi prototüüp elutähtsa teenuse osutajate arvutivõrkudest küberrünnete ja pahavara avastamiseks
1.1.4 Toetuse saaja:	RIA
1.1.5 Toetuse saaja kontaktisik:	Eva Kajasalu
1.1.6 Toetuslepingu number ja kuupäev:	14-8.7/323-1 07.02.2017
1.1.7 Vastutav asutus:	Siseministeerium VVO
1.1.8 Projekti koordinaator/ konsultant vastutavas asutuses:	Aile Peris
1.2 PROJEKTI AJAKAVA	
1.2.1 Projekti kulude abikõlblikkuse periood:	01.01.2017-31.12.2018
1.3 PROJEKTI KOGUEELARVE PLANEERITUD eurodes	
1.3.1 EL-i osalus:	532 350,00 EUR
1.3.2 Eesti avaliku sektori sihtotstarbeline finantseering:	177 450,00 EUR
1.3.3 PROJEKTI MAKSUMUS KOKKU:	709 800,00 EUR
1.4 PROJEKTI KOGUEELARVE TEGELIK eurodes	
1.4.1 EL-i osalus:	465 527,43 EUR
1.4.2 Eesti avaliku sektori sihtotstarbeline finantseering:	155 175,81 EUR
1.4.3 PROJEKTI MAKSUMUS KOKKU:	620 703,24 EUR
1.5 AUDITEERITUD KULUD	
1.5.1 Periood:	01.01.2017-31.12.2018
1.5.2 Kulude üldkogum, millele auditi tulemusena hinnang antakse (eurodes):	620 703,24 EUR
1.5.3 EL-i osaluse:	465 527,43 EUR
1.5.4 Eesti avaliku sektori sihtotstarbeline finantseering:	155 175,81 EUR
1.5.5 Valimi suurus (eurodes); (%):	100 %
1.6 KULUDE ABIKÕLBLIKKUS	

1.6.1 Tuvastatud mitteabikõlblikud kulud (EUR): 5112,36 eurot, millele lisandub potentsiaalselt mitteabikõlblik kulu summas 0 eurot			
	EL-i osalus	Eesti avaliku sektori osalus	Kokku
Mitteabikõlblikuks osutunud summa:	3834,27	1278,09	5112,36
Potentsiaalselt mitteabikõlblik kulu kalendriaastal (referentsperioodil):	-	-	-
Potentsiaalselt mitteabikõlblik kulu tulevastel perioodidel:	-	-	-
1.6.2 Projekti raames eelnevalt tuvastatud vead ja rikkumised, mis on seotud auditeeritava projektiga:³			7182,96 ⁴

2. Auditi eesmärk ja ulatus

Auditi eesmärk on anda hinnang toetuse kasutamisele vastavalt Euroopa Nõukogu määrusele nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohalduvad üldsätted.

Auditi ulatusse kuuluvad lõpparuandega heaks kiidetud ja ajavahemikul 01.01.2017-31.12.2018 a toetuse saaja poolt tehtud tegevused ja nende aluseks olevad kuludokumendid.

3. Auditi õiguslik alus

Audit viidi läbi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16.04.2014 määrusele nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohalduvad üldsätted ning AMIF ja ISF auditeerimise strateegiale ning 2019. aasta siseauditi osakonna tööplaanile.

4. Auditi läbiviimise aeg ja läbiviijad

Auditi läbiviijad (nimi, asutus, üksus, ametinimetus):	Maarja Roose, Siseministeeriumi siseauditi osakonna juhtivaudiitor
Auditi läbiviimise aeg:	Audit viidi läbi perioodil 25.09.2019 – 13.01.2020

5. Auditi käigus teostatud toimingud

Audiitor analüüsis ja hindas toetuse saaja juures toetuse eesmärgipärast ja õiguspärast kasutamist ja rakendamist.

³ Eelnevalt läbi viidud auditite ning järelevalve käigus tuvastatud vead ja rikkumised

⁴ Vastutava asutuse järelevalve käigus tehtud toetuse osaline tagasinõue 15.11.2018 nr 14-8.7/423-16

Audiitor analüüsis ja hindas kulude abikõlblikkust, projektiga seotud raamatupidamise korraldust.

Auditi läbiviimisel lähtuti Siseministeeriumi siseauditi osakonna poolt väljatöötatud AMIF ja ISF auditeerimise käsiraamatus kirjeldatud metoodikast.

6. Valimi moodustamise metoodika

Valimeid ei moodustatud, auditeeriti 100% kuludokumentidest.

7. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatuse ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Auditi aruande koostamisel on lähtutud eeldusest, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad projekti raames teostatud tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad projektidele hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitorile mitteesitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitori järeldused võinud olla teistsugused.

B-OSA

AUDITI TÄHELEPANEKUD

1. Raamatupidamisarvestuse õigsus

Toetuse saaja projektiga seotud raamatupidamisarvestus vastab olulises osas kehtivatele õigusaktidele, deklareeritud kulud vastavad raamatupidamisdokumentidele ja tõendavatele dokumentidele ning need andmed vastavad vastutava asutuse käsutuses olevatele tõendavatele dokumentidele.

2. Kulude abikõlblikkus

Kuluartiklid vastavad olulises osas abikõlblikkuse nõuetele, toetuslepingu tingimustele ja tegelikult tehtud töödele. Olemasolev kontroll-jälg on piisav.

3. Hangete läbiviimine

Toetuse saaja on hanked läbi viinud olulises osas vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Siiski oleme teinud ühe olulise tähelepaneku seoses riigihangete seaduse rikkumisega.

Tähelepanek 3.1 (oluline) - toetuse saaja on rikkunud riigihangete seadust viidates hanke tehnilises kirjelduses konkreetsele kaubamärgile lisamata viidet „või sellega samaväärne“. Mitteabikõlblik kulu 5112,36 eurot

Vastavalt sõlmitud toetuslepingule ning toetuslepingu lisana kinnitatud Sisejulgeolekufondi abikõlblikkuse reeglitele (lisa 5) on toetuse saaja kohustatud muu hulgas järgima riigihangete seadust. Hanke läbiviimisel kehtinud RHS §33 lõige 7 kohaselt hanke läbiviimisel tehnilises kirjelduses ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnede pakkujatele või toodetele eelised teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehnilise kirjelduse koostamine RHS §33 lõigetes 1 ja 3 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja mõistvalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne“. RHS § 33 lõige 8 kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile pakkujatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

Auditi käigus tuvastati, et riigihanke „Serverite, miniarvutite ja võrguseadmete ostmise“ nr 185939 läbiviimisel esines järgnev puudus:

Toetuse saaja on hanke osa 1 tehnilise kirjelduse konfiguratsioonis I „*Võrguliikluse analüsaator*“ (tehnilise kirjelduse punkt 2.1.3. ja 2.1.9.2.) viidanud kindlale kaubamärgile lisamata tehnilisele kirjeldusele märget „või sellega samaväärne“.

Audiitori hinnangul esinevad tähelepanekus toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise korra⁵ §11² lõige 11 punkti 7 asjaolud, mille kohaselt nõuab otsustaja tagasi 25 protsenti hankelepingule eraldatud toetusest, kui hankemenetluse korraldamisel koostatud tehniline kirjeldus välistab või piirab põhjendamatult konkurentsi või tekitab ebavõrdset kohtlemist. Kui rikkumise ulatus on rahaliselt hinnatav, rakendatakse nimetatud tagasinõude määra rahaliselt hinnatava osa kohta hankelepingust. Määruse §11² lõige 12 alusel võib sõltuvalt rikkumise raskusest kohaldada 5- või 10- protsendilist tagasinõude määra.

⁵ Vabariigi Valitsuse 22.12.2006 määrus nr 278

Rikkumise ulatus on rahaliselt hinnatav (puudutas vaid konfiguratsiooni I) ning audiitori hinnangul on antud juhul kohaldatav 5- protsendiline tagasinõude määr⁶ (minimaalne konkurents oli siiski tagatud, pakkumise esitas mitu ettevõtjat, mis võeti vastu ja vastasid kvalifitseerimise tingimustele).

Hankelepinguga seotud konfiguratsioon I seadmete maksumus koos käibemaksuga oli 102 247,20 eurot (hankelepingu kogu maht 217 872,00 eurot). Abikõlbmatu kulu kokku 5112,36 eurot (102 247,20*0,05).

Risk toetuse saajale: riigihangete seaduse rikkumine võib endaga kaasa tuua toetuse tagasinõudmise ning kulude abikõlbmatuks tunnistamise

Soovitus toetuse saajale: tagastada abikõlbmatuks osutunud toetus ning kaasfinantseering

Toetuse saaja kommentaar:

Olete auditi aruande eelnõus välja toonud, et toetuse saaja on rikkunud hanke läbiviimisel kehtinud RHS §33 lõiget 7, mille kohaselt hanke läbiviimisel tehnilises kirjelduses ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele pakkujatele või toodetele eelised teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehnilise kirjelduse koostamine RHS §33 lõigetes 1 ja 3 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja mõistvalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne“. RHS § 33 lõige 8 kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile pakkujatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

Hankija nõustub, et Siseministeeriumi viidatud hanke tehnilises kirjelduses on osutatud konkreetsele kaubamärgile lisamata viidet „või sellega samaväärne“. Tegemist on inimliku eksimusega ning hankija on kasutusele võtnud meetmed selliste inimlike eksimuste edaspidiseks vältimiseks. Küll leiab hankija, et eelnimetatud eksimus ei vähenda pakkujate ja võimalike pakkujate seadusest tulenevaid õigusi osaleda riigihankes. Nii pakkujatel kui ka võimalikelt pakkujatel võib mõistlikult eeldada, et nad on teadlikud seadusest tulenevatest õigustest. Ükski pakkuja ega potentsiaalne pakkuja ei esitanud hankijale täpsustavat küsimust samaväärsete toodete pakkumise kohta ning hankija ei välistanud hanke raames ka samaväärseid pakkumusi. Eelnevast lähtuvalt palume veelkord kaaluda, kas 5-protsendiline tagasinõue on õigustatud.

Risk vastutavale asutusele: juhul, kui vastutav asutus ei teosta hangete kontrolli piisava põhjalikkusega ja toetuse saajad rikuvad RHS-is toodud nõudeid, võib see viia väljamakstud toetuse osalise või täieliku tagasinõudmiseni.

Soovitus vastutavale asutusele: algatada toetuse osalise tagasinõudmise protsess VV 22.12.2006 määruse 278 §11² lõige 11 punkti 7 ning lõige 12 alusel ning nõuda toetuse saajalt tagasi 5% rikkumise ulatusega seotud toetusest ja kaasfinantseeringust. Edaspidi põhjalikumalt kontrollida läbiviidud hangete korrektsust ja vastavust RHS-ist tulenevatele nõuetele.

Vastutava asutuse kommentaar:

Vastutav asutus arvestab auditeeriva asutuse soovitustega.

Audiitorite lõplik seisukoht:

⁶ Euroopa Komisjoni 14.05.2019 otsus, millega kehtestatakse suunised kohaldatavate riigihanke-eeskirjade rikkumise korral liidu rahastatavate kulude suhtes tehtavate finantskorrektsioonide kindlaksmääramiseks

Audiitorid jäävad tähelepaneku juurde muutmata kujul. Toetuse saaja poolt esitatud asjaolud on juba arvesse võetud audiitorite ettepanekus teha tagasinõue madalaimas võimalikus määras tuvastatud rikkumise puhul.

4. Juhtimis- ja kontrollisüsteem

Auditi käigus ei saanud audiitorid teadlikuks millestki sellisest, mis seaks kahtluse alla projekti juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimise

5. Muud tähelepanekud

Muid tähelepanekuid ei tekkinud.

Kinnitame lõpparuande 8 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Olgo
Siseauditi osakond
Osakonnajuhataja

Auditi juht:

Maarja Roose
Siseauditi osakond
Juhtivaudiitor

SUMMARY IN ENGLISH

Financial audit of an Internal Security Fund project “ISFP-20 Development of a cyber defence monitoring solution”

The bodies that carried out the audit: Audit Authority (Internal Audit Department of the Ministry of the Interior).

Total eligible costs of the project (EU contribution): 465 527,43 EUR

Costs to be audited (EU contribution): 465 527,43 EUR

The principal findings, recommendation and conclusion of the audit with regard to the implemented project: One significant finding was made. The Beneficiary has violated public procurement law when purchasing equipment (procurement nr 185939). Specific trademarks/brands were required in the technical specification without the quote "or equivalent" allowing for an equivalent trademark/brands. The audit recommended the financial correction of 5% from the affected amount.

As a result of the project audit it can be concluded that the project is in general effective and mostly in compliance with the European Council decision no 514/2014 and the grant agreement.

The conclusion drawn from the results of the audit with regard to the effectiveness of the management and control system: in general the project management and control system function properly.

Financial impact of the audit findings (EU contribution): ineligible cost 3834,27 EUR. Correct total eligible cost of the project 461 693,16 EUR

Indication whether any problems identified were considered to be systemic in nature and the measures taken, including a quantification of any financial corrections: during the audit no problems were identified that would be considered systemic in nature and no measures were taken.